

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000727

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-01-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білоус Ольга Сергіївна

2. Olha S. Bilous

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2230-9642

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 12-03-2024

Спеціальність за освітою: Медико-профілактична справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.003.140

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.01.94, 76.01.94.11

Тема дисертації:

1. Ризик-орієнтований підхід до обґрунтування регламентів безпечного застосування пестицидів для захисту ягідних та баштанних культур
2. A risk-oriented approach to the substantiation of regulations for the safe use of pesticides for the protection of berry and melon crops

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена проблемі регламентації пестицидів, рекомендованих до застосування на баштанних та ягідних культурах, з урахуванням результатів оцінки професійного ризику та ризику для населення при ймовірній контамінації об'єктів довкілля та сільськогосподарської сировини. Пріоритетним напрямком сучасного розвитку ягідництва і баштанництва в Україні є впровадження інтегрованих систем хімічного захисту культур, які є порівняно простими у застосуванні і достатньо ефективними. При цьому зростає небезпека кумуляції пестицидів у сільськогосподарській продукції, що зумовлює потребу контролю залишкових кількостей їх діючих речовин і оцінки ризику для населення, оскільки ягоди і плоди баштанних культур споживають переважно у свіжому вигляді та використовують як сировину для продуктів дитячого і

дієтичного харчування. Існуючі в Україні підходи і методики оцінки ризику потребують узагальнення та гармонізації з європейськими і повинні передбачати розробку рекомендацій щодо впровадження ризик-орієнтованого підходу при обґрунтуванні медико-санітарних нормативів пестицидів та встановлення критеріїв, необхідних для вирішення питання доцільності проведення моніторингових досліджень пестицидів в різних об'єктах навколишнього середовища. Проведений аналіз застосування пестицидів на сільськогосподарських культурах, в тому числі на ягідних, показав, що кількість пестицидів за останні 11 років (2012-2023 рр.) збільшилась на 75,6 %, з темпом приросту $21,0 \pm 6,4$ % кожні 3-4 роки. Отримані результати досліджень дозволили науково обґрунтувати алгоритм оцінки ризику для працюючих і населення при застосуванні пестицидів для захисту ягідних та баштанних культур та критерії необхідності проведення моніторингу при їх використанні на досліджуваних культурах. Розроблені рекомендації щодо ризик-орієнтованого підходу до обґрунтування медико-санітарних нормативів безпечного застосування пестицидів для захисту ягідних та баштанних культур дозволять попередити небезпечний вплив пестицидів на професійні і непрофесійні контингенти. Розроблено 12 методичних вказівок з визначення досліджуваних пестицидів у ягідних та баштанних культурах методами вискоелективної рідинної і газорідинної хроматографії, що дозволить здійснювати контроль їх залишків у сільськогосподарській сировині на постреєстраційному етапі їх застосування для хімічного захисту досліджуваних культур. Розроблені інструкції, медико-санітарні нормативи з безпечного застосування досліджуваних пестицидів та рекомендації щодо необхідності моніторингу аналізованих д.р., які запропоновані для захисту ягідних та баштанних культур, використовуються фахівцями МОЗ України, Державної служби України з питань праці, Держпродспоживслужби України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства аграрної політики України.

2. The dissertation deals with the problem of regulation of pesticides recommended for application on melon and berry crops, considering the results of the assessment of occupational risk and risk to the population in case of possible contamination of environmental objects and agricultural raw materials. The priority direction of the modern development of berry growing and melon growing in Ukraine is the implementation of integrated systems of chemical protection of crops, which are relatively simple to use and sufficiently effective. At the same time, the danger of pesticide accumulation in agricultural products is increasing, which leads to the need to control the residual amounts of its active substances and assess the risk to the population, since the berries and fruits of melon crops are consumed mainly fresh and used as raw materials for baby and dietary food products. Methods and approaches to risk assessment existing in Ukraine require generalization and harmonization with European ones. They should develop recommendations for implementing a risk-oriented approach in the substantiation of medical and sanitary standards for pesticide application and the establishment of criteria necessary for solving the question of the feasibility of conducting monitoring studies of pesticides in various environmental objects. The analysis of pesticide application on agricultural crops, including berries, showed that the number of registered pesticides increased by 75.6% over the past 11 years (2012-2023), with a growth rate of $21.0 \pm 6.4\%$ every 3-4 years. The findings showed that the fungicides difenoconazole, azoxystrobin, penconazole, metalaxyl-M, herbicides S-metolachlor, glyphosate, and insecticide abamectin are subject to mandatory monitoring in water; fungicides difenoconazole, penconazole, herbicides S-metolachlor, pendimethalin, insecticide abamectin – in the soil; fungicide difenoconazole, herbicide pendimethalin, insecticide abamectin – in agricultural raw materials, respectively. The obtained research results made it possible to scientifically substantiate the risk assessment algorithm for the workers and the population when using pesticides for berry and melon crop protection and the criteria for the need for monitoring when they are used on the studied crops. The developed recommendations for a risk-oriented approach to substantiating medical and sanitary standards for the safe use of pesticides for berry and melon crop protection will prevent the dangerous impact of pesticides on professional and non-professional contingents. 12 methodological instructions have been developed for the determination of the studied pesticides in berry and melon crops by the methods of high-performance liquid and gas-liquid chromatography, which will allow controlling its residues in agricultural raw materials at the post-registration stage of their application for chemical protection of the studied crops. The developed instructions, medical and sanitary standards for the safe

use of the studied pesticides, and recommendations on the need to monitor the studied preparations, which are proposed for the protection of berry and melon crops, are used by specialists of the Ministry of Health of Ukraine, the State Labor Service of Ukraine, the State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection, the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine, Ministry of Agrarian Policy of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Bilous, O. S., Vavrinevych, O. P., Omelchuk, S. T., Aleksiiichuk, V. D., & Syrota, A. I. (2023). PROFESSIONAL RISKS FOR AGRICULTURAL PERSONNEL TREATING BERRIES AND MELON CROPS WITH PESTICIDES. *Wiadomosci lekarskie (Warsaw, Poland : 1960)*, 76(4), 831–837. <https://doi.org/10.36740/WLek202304120>
- Білоус , О. (2023). Гігієнічна оцінка умов праці та індексів небезпеки для осіб, задіяних при застосуванні пестицидів на ягідних та баштанних культурах в умовах особистих селянських господарств. *Український науково-медичний молодіжний журнал*, 141(3), 79–87. [https://doi.org/10.32345/USMYJ.3\(141\).2023.79-87](https://doi.org/10.32345/USMYJ.3(141).2023.79-87)
- Білоус , О., & Вавріневич , О. (2022). Прогнозування гострих отруень у працівників сільського господарства при застосуванні пестицидів на ягідних та баштанних культурах. *Український науково-медичний молодіжний журнал*, 134(4), 80–86. [https://doi.org/10.32345/USMYJ.4\(134\).2022.80-86](https://doi.org/10.32345/USMYJ.4(134).2022.80-86)

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; розроблені інструкції

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U100472 0122U000634 0120U104013; 0121U111495; 0120U104013; 0121U111499; 0119U100292; 0119U103450; 0118U001296; 0118U001055; 0116U005961; 0117U006030; 0114U006506; 0116U005960; 0117U006021; 0113U000644

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вавріневич Олена Петрівна
2. Olena P. Vavrinevich

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабій Віталій Филімонович

2. Vitalii F. Babii

Кваліфікація: д.мед.н., с.н.с., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне установа "Інститут громадського здоров'я ім.О.М.Марзеева НАМН України"

Код за ЄДРПОУ: 02118526

Місцезнаходження: , 02660

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьмінов Борис Павлович

2. Borys P. Kuzminov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8693-1046

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького МОЗ України

Код за ЄДРПОУ: 20847796

Місцезнаходження: Пекарська, 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: МОЗ

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисенко Андрій Анатолійович
2. Andrii A. Borysenko

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0211-607X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Тетяна Іванівна
2. Tetiana I. Zinchenko

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3541-9480

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Антоненко Анна Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Антоненко Анна Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна